UN MAGISTRU AL INGINERIEI NEURONALE
Academicianul Stanislav GROPPA
la 70 de ani

Născut la 15 mai 1956, în satul Verejeni, raionul Ocnița.

Medic, domeniile de cercetare: neurologie și neurogenetică.

Doctor habilitat în științe medicale (1995), profesor universitar (1995).

Membru corespondent (2007) și membru titular (2012) al Academiei de Științe a Moldovei.

Membru de onoare al Academiei Române (2025).

Laitmotivul celui de-al XXI-lea Congres Național de Neurologie, desfășurat în anul 2025, a fost – judecând după cele mai autoritare afirmații și cele mai captivante comunicări – ideea definirii secolului XXI drept „Secolul Creierului"! Bine ar fi să fie așa, gândit-u-m-am în sinea mea, dar, pe de altă parte, urmărind catastrofele lumii, teamă mi-i să nu fie „secolul descreieraților"! Șansa și speranța zilei de mâine rămân a fi triumful rațiunii. O rațiune umanistă, sinonimă cu sănătatea creierului, de care au grijă, în primul rând, cei chemați…

Anul acesta, la un început senin de prier, am marcat solemn, în Aula academică bucureșteană, cei 160 de ani de la fondarea Academiei Române. Am conferențiat despre „plexul nostru identitar" într-un context sugestiv și prestigios, fiind privilegiat să ascult și alte câteva comunicări incitante, axate pe studiul micromolecular al identității noastre ființiale: cea a profesorului din Israel, Jean-Jacques Askenasy, membru de onoare al Academiei Române, intitulată „De la poezia lui Eminescu, la misterele creierului" (formulă gnomică ce poate fi citită și invers: de la misterele creierului la poezie…); cea a profesorului din Belgia, dr. Ștefan N. Constantinescu, membru al Academiei Regale Belgiene și al Academiei Române, cu tema „De la biologia moleculară – la tratamentele inovatoare în hematologie" (cu incursiuni fantastice în perspectivele IT-ului medicinal). Desigur, un viu interes a suscitat și comunicarea academicianului Stanislav Groppa, membru de onoare al Academiei Române, intitulată „Abordări inovatoare în AVC. Factori etiologici de risc, prevenție și strategii terapeutice". Cu legitimă mândrie ascultam discursul academicianului nostru și, ca un leitmotiv, îmi răsunau în gând cuvintele domniei sale, cu valoare de *credo*, dintr-o anterioară intervenție publică: „Medicina este mai mult decât o artă – ea are ceva din harul divin!".

Cuvinte de aur, din care deducem câteva învățăminte. Mai întâi, că Arta este liantul creator între Medicină și Vocația Divină. Apoi, am putea vorbi de fenomenul Medicinei ca un incipit arhetipal, menit să asigure temelia organică a existenței în toate manifestările ei. „Când omul e o taină, iar viața lui un vis", cum zicea poetul Alecsandri, descifrarea și garantul acestei taine, în cel mai mare grad, stau sub apanajul Medicinei. Și, în fine, savantul certifică, prin crezul său, actul transcenderii din sfera profanului către miracolul sacral, în deplin consens cu binecunoscuta formulă eliadescă.

Astfel, dacă medicina este arta de a prelungi viața, neurologia este, în viziunea domniei sale, arta de a proteja esența ființei. Pe parcursul deceniilor de activitate, Stanislav Groppa a demonstrat că rigoarea științifică nu este incompatibilă, ci complementară sensibilității umane. Ca neurolog și cercetător de talie internațională, a privit dincolo de simptome, căutând în labirintul neuronilor nu doar diagnostice, ci soluții pentru speranță. Sub amprenta sa vizionară, neurologia din Republica Moldova a încetat să fie o simplă specialitate, devenind o școală modernă, racordată la marile centre de excelență ale lumii. Dar mai ales, cu tradiția și excelența neuroștiinței românești. Până acum îmi amintesc de multiplele discuții senatoriale cu venerabilul senator Leon Dănăilă, o celebritate de talie mondială în domeniul neurochirurgiei. La rându-i, celebrul neurochirurg vorbea cu multă considerație despre mai tânărul său coleg, dr. Stanislav Groppa: „Da-a-a, aveți un mare specialist în neurolo-

gie, o autoritate recunoscută în Europa și în toată lumea!". Din aceeași sursă, cel mai mare secret pe care mi l-a dezvăluit acad. Dănăilă este legat de un aforism pe care viitorul medic-neurochirurg îl descoperise, citind în copilărie cartea medicului francez de origine suedeză Axel Munthe, *Cartea de la San Michele*. Clasicul roman-confesiune avea în frunte motto-ul lui Goethe: „Nu dăruiești nimic oamenilor, dacă nu te dăruiești pe tine!".

Tocmai aici, în această consacrată parabolă goetheană, se ascunde secretul magic ce a predeterminat alegerea drumului și consacrarea celor trei spirite chemate vocațional: celebritatea europeană de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, Axel Munthe; medicul neurochirurg român, recunoscut dincolo de hotarele patriei, acad. Leon Dănăilă; precum și basarabeanul acad. Stanislav Groppa, al cărui *credo* ne-a inspirat comentariul. Pe toți îi unește altruismul desăvârșit. Or, a te dărui pe tine, în sens euharistic, nu înseamnă decât a împărtăși, la rându-ți, din harul special cu care te-a însemnat Dumnezeu. Este aceeași inițiere în semantica sacrală, coroborată cu sentința Sf. Augustin: „Iubește și fă ce vrei!". Asta nicidecum nu înseamnă că ar fi o chemare spre anarhism, ci consfințirea unei dinamici carismatice, compuse din *agape*, *dilectio* și *caritas*, care comportă virtutea și iubirea teologică, identificată cu lucrarea Sfântului Duh!

…Desigur, eminentul nostru neurolog nu a venit pe un teren viran. Este descendentul și vrednicul urmaș al științei medicale autohtone, tutelate de marele Toma Ciorbă și continuate prin contribuțiile remarcabile ale lui Nicolae Testemițanu, Constantin Țîbîrnă, Vasile Anestiade, Natalia Gheorghiu, Gheorghe Ghidirim, Eugen Popușoi, Diomid Gherman ș.a.

Dincolo de succesele clinice și de brevetele de invenție premiate la marile saloane ale lumii, „creația" cea mai de preț a profesorului Stanislav Groppa este propria Școală. Cu o rigoare de magistru și o răbdare de părinte spiritual, a format sute de medici și zeci de doctori în științe, insuflându-le nu doar informație, ci un sistem de valori. Pentru domnia sa, a fi medic este un apostolat, iar a fi cercetător este o formă de smerenie întrebătoare în fața complexității creației… Într-un studiu doct și incitant despre „viețile secrete ale creierului", David Eagleman, un mare specialist în neuroștiințe, dezvoltă o panoramă complexă asupra proprietăților Creierului uman, acest încă *Incognito* ascuns în „buncărul blindat al craniului": „Creierul este compus din celule numite neuroni și nevroglii – sute de miliarde. Fiecare dintre aceste celule este la fel de complicată precum un oraș. Fiecare conține un întreg genom uman și pune în mișcare miliarde de molecule, într-un vast și elaborat sistem. Fiecare celulă transmite impulsuri electrice către alte celule, chiar și sute de mii pe secundă. Dacă ar fi să reprezentăm fiecare dintre aceste miliarde și miliarde de impulsuri din creier printr-un foton de lumină, rezultatul de ansamblu ar fi orbitor" (David Eagleman, *Incognito*, Ed. HUMANITAS, 2017, p. 9).

La 70 de ani, academicianul Stanislav Groppa ne oferă tuturor o lecție despre vitalitatea intelectuală. Într-o perioadă în care mulți caută liniștea retragerii, domnia sa rămâne în prima linie a managementului științific și academic, demonstrând că pasiunea pentru adevăr nu cunoaște vârsta pensionării. Este omul care, prin proiecte naționale precum „STOP AVC", prin contribuțiile în epileptologie și cercetările în neurogenetică, a pus timpul în slujba omului, luptând cu secundele pentru a salva destine.

Fără a avea emfaza elitistului, rămâne a fi un om de o eleganță spirituală rară. Cei care au privilegiul de a-l cunoaște dincolo de titlurile de academician, profesor sau laureat descoperă un om de o distincție aparte. O prezență care impune respect prin simpla apariție, dar care știe să asculte cu o empatie caldă, demonstrând echilibrul perfect între autoritatea savantului și noblețea caracterului, deschis și accesibil oricăror apeluri de urgență existențială.

Într-o epocă a schimbărilor vertiginoase, domnia sa rămâne un reper de stabilitate, rigoare și viziune. Astăzi îl celebrăm nu doar pe un medic de vocație sau pe un cercetător premiat la cele mai mari saloane de inventică ale lumii, ci pe un Magistru în tratarea bolilor cerebrovasculare, care a înțeles că cel mai complex univers cunoscut – creierul uman – necesită nu doar bisturiu și tehnologie, ci, mai ales, o infinită compasiune și o curiozitate neobosită: „Creierul – ne atenționează savantul – este singurul organ care încearcă să se înțeleagă pe sine însuși. În fața acestui miracol, medicul trebuie să fie în primul rând un observator smerit."

Prezența domniei sale în panteonul științei contemporane este garanția că medicina noastră pășește ferm pe calea inovației, fără a-și pierde nicio clipă rădăcinile umaniste. Consacrând în spațiul nostru pionieratul în neurogenetică, acesta a pus bazele primelor studii de genetică în patologiile neurologice din Republica Moldova, deschizând drumul medicinei personalizate.

Este strategul sistemului „STOP AVC" prin implementarea reformatoare a unităților de monitorizare și tratament rapid al accidentelor vasculare cerebrale (AVC), reducând semnificativ rata mortalității și a invalidității la nivel național.

Împreună cu minunata sa echipă de specialiști instruiți pe loc sau în cele mai prestigioase centre

universitare de pe mapamond, urmărește consecvent inovația tehnologică, prin implementarea metodelor de neuroimagistică performantă și a tehnicilor de stimulare magnetică transcraniană. În același timp, afirmă savantul: „Tehnologia ne oferă precizie, dar numai dialogul cu pacientul ne oferă adevărul. Nu tratăm diagnostice, tratăm oameni cu istorii și destine unice."

În plan internațional, este recunoscut pentru cercetările în domeniul epilepsiei, reușind să descifreze mecanisme complexe ale acestei maladii. A inaugurat la Chișinău un Centru de Epileptologie, un centru de excelență în care metodele de diagnostic – precum neuroimagistica de înaltă rezoluție – sunt racordate la standardele internaționale.

Savantul este, de asemenea, autor a numeroase brevete în domeniul stimulării magnetice transcraniene și al metodelor noi de tratament neinvaziv, premiate la Geneva, Bruxelles și Iași…

În miezul Florarului, la acest popas aniversar, îi dorim ca „plasticitatea neuronului altruist" și vigoarea spiritului să-l însoțească în continuare întru binele umanismului. Să rămână același reper de moralitate și profesionalism, un far luminos care călăuzește medicina spre orizonturi tot mai înalte. Pentru că ne învață, zi de zi, că inteligența fără bunătate este incompletă, iar știința fără vocație este tăcere, îi aducem în dar o floare de recunoștință vorbitoare.

Acad. Ion HADÂRCĂ

© 2026. Drepturile de autor aparțin autorului.
Licență: CC BY 4.0.